

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1630/2024
04.12.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Милене Рашић, председника већа, Гордане Којић, Александра Степановића, Мирољуба Томића и Светлане Томић Јокић, чланова већа, са саветником Врховног суда Весном Зарић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др., због кривичног дела насилничко понашање из члана 344. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтевима за заштиту законитости браниоца окривљене ББ – адвоката Демира Црновршанина, окривљеног ВВ – адвоката Ивана Јелића и захтеву за заштиту законитости адвоката Златана Куртовића, поднетим против правноснажних пресуда Основног суда у Новом Пазару К.бр.350/23 од 01.08.2024. године и Вишег суда у Новом Пазару Кж1.162/24 од 10.10.2024. године, у седници већа одржаној дана 04.12.2024. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви за заштиту законитости браниоца окривљене ББ – адвоката Демира Црновршанина и окривљеног ВВ – адвоката Ивана Јелића, поднети против правноснажних пресуда Основног суда у Новом Пазару К.бр.350/23 од 01.08.2024. године и Вишег суда у Новом Пазару Кж1.162/24 од 10.10.2024. године, у односу на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, док се захтев за заштиту законитости браниоца окривљене ББ – адвоката Демира Црновршанина одбија и у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, а захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ВВ – адвоката Ивана Јелића и у односу на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, док се у осталом делу захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљених **ОДБАЦУЈУ** као недозвољени.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољен захтев за заштиту законитости адвоката Златана Куртовића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Новом Пазару К.бр.350/23 од 01.08.2024. године и Вишег суда у Новом Пазару Кж1.162/24 од 10.10.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Пазару К.бр.350/23 од 01.08.2024. године окривљени АА, ББ и ВВ, између осталих, оглашени су кривим због извршења по једног кривичног дела насилничко понашање из члана 344. став 1. КЗ, па су окривљени АА и

ВВ осуђени на казне затвора у трајању од по једне године и осам месеци, у које казне им је урачунато време проведено у задржавању, у притвору и на издржавању мере забране напуштања стана, а окривљеној ББ је изречена условна осуда тако што јој је утврђена казна затвора у трајању од шест месеци и истовремено одређено да се иста неће извршити уколико окривљена за време проверавања од две године не учини ново кривично дело.

Истом пресудом окривљени су обавезани на плаћање трошкова кривичног поступка о чијој висини ће бити одлучено накнадно, посебним решењем.

Пресудом Вишег суда у Новом Пазару Кж1.162/24 од 10.10.2024. године одбијене су жалбе бранилаца окривљених као неосноване, док је жалба окривљеног АА одбачена као недозвољена, а пресуда Основног суда у Новом Пазару К.бр.350/23 од 01.08.2024. године, потврђена.

Против правноснажних пресуда захтеве за заштиту законитости су поднели:

- адвокат Златан Куртовић, због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев, преиначи побијане пресуде и окривљеног АА ослободи од оптужбе или их укине и предмет врати на поновно одлучивање;

- бранилац окривљене ББ – адвокат Демир Црновршанин, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9), став 2. тачка 2) и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев, укине побијане пресуде и врати на поновно одлучивање;

- бранилац окривљеног ВВ – адвокат Иван Јелић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11), став 2. тачка 2) и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 3) ЗКП са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев, укине побијане пресуде и врати на поновно одлучивање или их преиначи и окривљеног ослободи од оптужбе.

Врховни суд је доставио примерке захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, па је, након оцене навода изнетих у захтевима, нашао:

Захтеви за заштиту законитости браниоца окривљене ББ – адвоката Демира Црновршанина и окривљеног ВВ – адвоката Ивана Јелића су неосновани у односу на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, захтев за заштиту законитости браниоца окривљене ББ – адвоката Демира Црновршанина неоснован је и у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, а захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ВВ – адвоката Ивана Јелића и у односу на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, док су у осталом делу захтеви за заштиту законитости бранилаца ових окривљених недозвољени, а захтев за заштиту законитости адвоката Златана Куртовића је недозвољен.

Бранилац окривљене ББ – адвокат Демир Црновршанин у поднетом захтеву истиче повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, наводећи да описана радња у делу који се односи на окривљену не садржи све елементе бића кривичног дела, нити се те радње могу подвести под било коју радњу која је алтернативно прописана у члану 344. став 1. КЗ, имајући у виду да окривљена никога није грубо вређала, није вршила насиље, нити је изазвала тучу, а такође последица која је наведена није последица која је прописана у члану 344. став 1. КЗ, из разлога што је представљена као осећај личне и имовинске несигурности грађана, што није у складу са законским описом тог члана, а то је да је дошло до значајнијег угрожавања спокојства грађана или тежег ремећења јавног реда и мира. Према наводима браниоца, радње које су описане и које је према изреци пресуде предузела окривљена не садрже противправност, јер их је окривљена предузимала искључиво у циљу да од себе одбије истовремен противправан напад, па је самим тим поступала у стању нужне одбране.

Бранилац окривљеног ВВ – адвокат Иван Јелић, захтевом за заштиту законитости истиче повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП и наводи да је окривљени предузео радње које су биле неопходне да одбије противправан напад на ББ, односно да је поступао у нужној одбрани, па самим тим није учино кривично дело.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљене ББ – адвоката Демира Црновршанина и браниоца окривљеног ВВ – адвоката Ивана Јелића се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани.

Изреком правноснажне пресуде окривљена ББ и окривљени ВВ, између осталих, оглашени су кривим да су „...дана 10.05.2023. године, ... испред „Полицијске зграде“ у стању урачунљивости, са умишљајем, свесни забрањености свог дела чије су извршење хтели, вршењем насиља према другом, дрским и безобзирним понашањем изазивањем туче значајније угрожавали спокојство грађана и теже реметили јавни ред и мир на тај начин што је након вербалне расправе између АА и ББ дошло до туче, затим су се у тучи на страни ББ умешали ВВ и ГГ, где АА са секиром у руци замахује према њима, након чега су они јурили за њим, гађали га камењем, док је ГГ имао нож у руци, а АА секиром разбио стакло на улазним вратима своје зграде што је изазвало осећање личне и имовинске несигурности грађана.“

Из овако описаних радњи извршења кривичног дела јасно је да је окривљена ББ заједно са осталим окривљенима извршила кривично дело и то вршењем насиља према другом, дрским и безобзирним понашањем и изазивањем туче, на описани начин т.ј. тако што је након вербалне расправе са окривљеним АА, учествовала заједно са окривљенима ВВ и ГГ у тучи са истим, јурила га и гађала камењем. Такође је изреком правноснажне пресуде несумњиво утврђено да је овај догађај, који се одвијао на јавном месту, улици, у предвечерњим часовима, довео до значајнијег угрожавања спокојства грађана и тежег ремећења јавног реда и мира, па су неосновани наводи браниоца окривљене да последица која је наведена у радњама извршења није последица која је прописана у члану 344. став 1. КЗ, а осећај страха и личне несигурности грађана, је управо део те последице.

Поред наведеног, неосновани су и наводи бранилаца окривљених ББ и ВВ да су радње окривљених предузете у нужној одбрани, јер по налажењу Врховног суда, у конкретном случају нису испуњени законски услови за примену према окривљеној ББ

и окривљеном АА института нужне одбране из члана 19. КЗ, везано за услове напада и одбране.

Са изнетих разлога, по налажењу овог суда, из описаних радњи окривљених произилазе сва битна обележја по једног кривичног дела насилничко понашање из члана 344. став 1. Кривичног законика, за која су окривљени правноснажно оглашени кривим и то како објективна, која се тичу радње извршења, која се састоји у вршењу насиља према другом, дрском и безобзирном понашању и изазивању туче и последице дела, која се огледа угрожавању спокојства грађана и тежем ремећењу јавног реда и мира, тако и субјективна обележја, која се односе на урачунљивост и умишљај окривљених, усмерен на извршење кривичног дела у питању, па су супротни наводи бранилаца окривљених којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, оцењени као неосновани.

Бранилац окривљене ББ – адвокат Демир Црновршанин у поднетом захтеву, као разлог подношења истиче и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, наводећи да је оптужним актом окривљенима стављено на терет да су извршили једно кривично дело насилничко понашање из члана 344. став 1. КЗ, док је суд изреком пресуде окривљене огласио кривим за по једно кривично дело, понаособ. Према наводима захтева, оваквом изменом је знатно погоршан положај окривљених јер им је стављено на терет извршење по једног кривичног дела, а не кривичног дела у коме су учествовали сви окривљени, па произилази да су критичном приликом извршена четири кривична дела, док је оптужним актом стављено на терет да је извршено само једно кривично дело.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљене ББ – адвоката Демира Црновршанина, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани.

Одредбом члана 420. став 1. ЗКП је прописано да се пресуда може односити само на лице које је оптужено и само на дело које је предмет оптужбе садржане у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници. Дакле, из цитиране законске одредбе произилази да између оптужбе и пресуде мора постојати идентитет и подударност у погледу субјективне и објективне истоветности дела.

По налажењу Врховног суда, у конкретном случају суд није прекорачио оптужбу, односно није повредио ни субјективни, а ни објективни идентитет оптужбе и пресуде на штету окривљене, обзиром да суд није везан за предлоге тужиоца у погледу правне квалификације кривичног дела, а у наведеној ситуацији није ни погоршан положај окривљене јер је уместо извршења кривичног дела, које би подразумевало заједнично деловање, односно саизвршилаштво, оглашена кривом за извршење једног кривичног дела.

Бранилац окривљеног ББ – адвокат Иван Јелић, захтевом за заштиту законитости указује и на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП и наводи да суд није навео да ли је од дана отпуштања са издржавања изречене казне протекло пет година, односно да ли се тренутно налази на издржавању казне, као ни која је то изречена казна затвора од које није протекло пет година од дана отпуштања са издржавања.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног ВВ – адвоката Ивана Јелића, се по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани.

Наиме, исти наводи захтева били су истакнути у жалби браниоца окривљеног ВВ, те били предмет разматрања другостепеног већа Вишег суда у Новом Пазару које је поступало по жалби браниоца изјављеној против првостепене пресуде Основног суда у Новом Пазару К.бр.350/23 од 01.08.2024. године. Другостепено веће Вишег суда у Новом Пазару је ове наводе оценило неоснованим и о томе на страни 7, у другом, трећем и четвртном ставу другостепене пресуде Кж1.162/24 од 10.10.2024. године изнело јасне и аргументоване разлоге, које Врховни суд прихвата као правилне, те у смислу одредбе члана 491. став 2. ЗКП, на те разлоге и упућује.

Захтеви за заштиту законитости браниоца окривљене ББ – адвоката Демира Црновршанина и браниоца окривљеног ВВ – адвоката Ивана Јелића у преосталом делу су недозвољени.

Бранилац окривљеног ВВ у поднетом захтеву истиче и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП, јер је изрека пресуде неразумљива. Поред наведеног бранилац окривљеног ВВ и бранилац окривљене ББ, истичу и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, јер су разлози који су наведени у пресуди нејасни или у знатној мери противуречни.

Како наведене повреде не представљају законске разлоге због којих је, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљеном и браниоцу због повреде закона, то је Врховни суд захтеве браниоца окривљеног ВВ и браниоца окривљене ББ, у овом делу, оценио недозвољеним.

Захтев за заштиту законитости адвоката Златана Куртовића је недозвољен.

Одредбом члана 482. став 1. ЗКП прописано је да против правноснажне одлуке јавног тужиоца или суда или због повреде одредаба поступка који је претходио њеном доношењу, овлашћено лице може поднети захтев за заштиту законитости под условима прописаним у том закону.

Одредбом члана 483. став 1. ЗКП прописано је да захтев за заштиту законитости могу поднети Републички јавни тужилац, окривљени и његов бранилац, а одредбом става 3. истог члана прописано је да захтев за заштиту законитости окривљени може поднети искључиво преко браниоца.

Дакле, из цитираних законских одредби јасно произилази да су овлашћена лица за подношење овог ванредног правног лека само Републички јавни тужилац, бранилац окривљеног и окривљени који то може учинити искључиво преко браниоца.

Имајући у виду наведено, те чињеницу да је захтев за заштиту законитости поднео адвоката Златан Куртовић, који у конкретном случају нема својство браниоца окривљеног АА, јер га окривљени није пуномоћјем овластио да поднесе предметни захтев за заштиту законитости, то је Врховни суд нашао да је захтев адвоката Златана Куртовића поднет од стране неовлашћеног лица.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене повреде закона на које се неосновано указује захтевима за заштиту законитости браниоца окривљене ББ – адвоката Демира Црновршанина и окривљеног ВВ – адвоката Ивана Јелића, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. и 2. ЗКП захтеве браниоца окривљених у односу на повреде наведене у изреци пресуде одбио као неоснован, док је у осталом делу захтеве одбацио на основу члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП у вези члана 485. став 4. ЗКП, а захтев адвоката Златана Куртовића на основу члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП у вези члана 483. ЗКП одбацио као недозвољен.

Записничар-саветник
Весна Зарић,с.р.

Председник већа-судија
Милена Рашић,с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић